

การประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร

THE TRADITIONAL VOCAL COMPOSITION STYLE OF KRUSOMCHAI TABPORN

ภัทรเมธา พัวสุวรรณ, บำรุง พาทยกุล, และ นพคุณ สุดประเสริฐ

Pattaramaytaa Puasuwan, Dr. Bamrung Patayakul, and Noppakun Sudprasert

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Bunditpatanasilpa Institute

Email: sakipat@msn.com

Received 11 October 2022; Revised 21 November 2022; Accepted 31 October 2023.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร 2) เพื่อศึกษาแนวความคิดการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร 3) เพื่อศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูสมชาย ทับพร และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการแสดงเกี่ยวกับผลงานที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ครูสมชาย ทับพร เกิดวันที่ 26 มิถุนายน 2491 เป็นบุตรชายของนายชิตและนางเจือ ทับพรมีพี่น้อง จำนวน 11 คน สมรสกับนางอรทัย ทับพร มีบุตรร่วมกันจำนวน 3 คน ครูสมชาย ทับพร ได้รับความรู้จากครูทางด้านดนตรีและการขับร้องเพลงไทย จำนวน 33 ท่าน มีประสบการณ์ในวงการดนตรีไทยอย่างยาวนานมากกว่า 60 ปี ทำให้ครูสมชาย ทับพร มีผลงานที่สร้างสรรค์ไว้มากมาย คือ 1) การประพันธ์ทางขับร้อง 68 เพลง 2) การประพันธ์บทขับร้อง 9 บท 3) การบรรจุเพลงร้อง 61 ชุด 4) การบันทึกแถบเสียง 68 ชุด 5) การบันทึก CD 10 ชุด แนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร คือ 1) การสังเกต ประสบการณ์ และหลักการทางด้านดนตรีและการขับร้อง 2) การพิจารณาจากบทประพันธ์ 3) การได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำจากประสบการณ์ ความรู้ ของครูเสรี หวังในธรรม (ศิลปินแห่งชาติ) 4) การคำนึงถึงสำเนียงเพลงและเชื้อชาติของตัวละคร 5) การนำทำนองเพลงไทยสากลมาประดิษฐ์เป็นทางขับร้อง 6) วิธีการสอดแทรกท่วงทำนองขับร้องด้วยวิธีเพิ่มคำร้องสร้อย การดำเนินทำนอง ทางขับร้องประกอบด้วยคำร้องเป็นส่วนใหญ่และมีทำนองเอื้อนไม่มาก โดยใช้กลวิธีการเน้นเสียงเน้นคำเพื่อบ่งชี้และสร้างอารมณ์ให้กับตัวละคร

คำสำคัญ: การประพันธ์; ทางขับร้อง; ครูสมชาย ทับพร.

Abstract

The study titled “The Traditional Vocal Composition Style of Kru Somchai Tabporn” aimed 1) to study the history and works of Kru Somchai Tabporn, 2) to study the concept of vocal composition as employed by Kru Somchai Tabporn, and 3) to analyze the traditional

vocal composition style of Kru Somchai Tabborn. Data were collected from interviews with Kru Somchai Tabborn and persons involved in the performance of his compositions. This data was then synthesized and analyzed using relevant concepts and theories.

The findings revealed that Kru Somchai Tabborn was born on June 26, 2491, as the son of Mr. Chit and Mrs. Jue. Tabborn. He has eleven siblings. He was married to Mrs. Orathai Tabborn and he has three children. He has more than 60 years of experience in the Thai music industry. Kru Somchai Tabborn has many creative works, namely: 1) 68 vocal compositions, 2) 9 vocal compositions, 3) 61 vocal song compositions, 4) 68 soundbar recordings, and 5) 10 CD recordings. The concepts of the vocal compositions of Kru Somchai Tabborn were 1) Observation, experience, and principles of music and vocals; 2) Consideration of poetry, 3) Consultation and guidance from the experience and knowledge of Kru Seri Wangnaitham (National Artist), 4) Sensitivity to the accent and ethnicity of the characters, 5) Utilization of Thai international melody in developing a unique approach to vocal composition, 6) Incorporation of melodies to enhance singing, with the chorus primarily featuring petitions rather than extensive melodies. Additionally, accent tactics are employed to emphasize words and evoke emotion in the characters.

Keywords: Composition; Vocal style; Kru Somchai Tabborn.

บทนำ

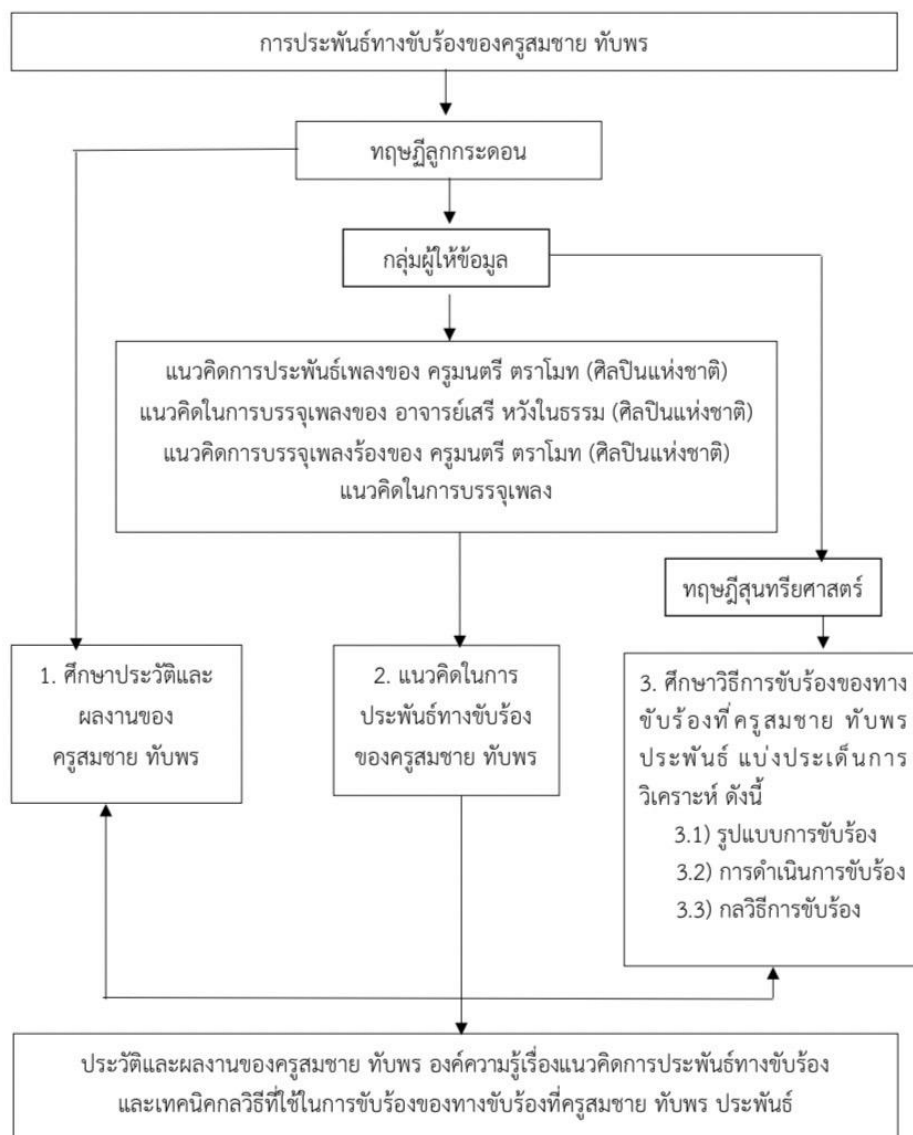
ศิลปะสิ่งที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดสร้างของมนุษย์ถือกำเนิดมาโดยไม่มีข้อจำกัดหรือกฎข้อห้ามบังคับใดๆ เพราะขึ้นชื่อว่าศิลปะย่อมมีความงาม ส่วนจะมากหรือน้อยก็สุดแต่ความคิดความสามารถของมนุษย์แต่ละบุคคลว่าจะมีความเข้าใจหรือมองเห็นได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งศิลปะจะแบ่งแยกออกได้หลากหลายรูปแบบ อาทิ ศิลปะรูปวาดปูนปั้น ศิลปะการฟ้อนรำ ศิลปะการบรรเลงดนตรีและศิลปะการขับร้อง เป็นต้น ศิลปะไม่มีคำว่าหยุดนิ่งมีแต่จะพัฒนาไปข้างหน้ายิ่งผ่านกาลเวลาไปมากเท่าไร ศิลปะก็จะมีการรับและแลกเปลี่ยนกันไปตามวันเวลาเสมอไม่ว่าจะเป็นศิลปะจากชนชาติตะวันตกหรือศิลปะจากชนชาติใกล้เคียง จนบางครั้งมนุษย์เราก็หลงและลืมนั่นคือศิลปะที่มีมาแต่เดิมไปอย่างสิ้นเชิง

คีตศิลป์ไทยหรือการขับร้องเพลงไทย เป็นศิลปะแขนงหนึ่งศาสตร์แห่งการใช้เสียงศิลปะที่ถูกลืมนั่นคือศิลปะไทยที่ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยความอดทน การฝึกฝน รวมถึงต้องมีใจรักและความเอาใจใส่เป็นอย่างสูง เพราะวิชาคีตศิลป์ไทยเป็นวิชาที่ไม่สามารถจับต้องได้ ไม่มีอุปกรณ์เป็นชิ้นส่วนให้สัมผัสอุปกรณ์ที่ซับซ้อนแต่เป็นอวัยวะที่อยู่ภายในร่างกายของเรา ดังนั้นผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจด้วยตนเองโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางให้ เหตุผลนี้เองที่ทำให้มีผู้สนใจเรียนในสาขาวิชานี้น้อยลงทุกวัน นอกจากการขับร้องเพลงไทยแล้วผู้ขับร้องที่ดีก็ควรที่จะสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีให้ได้ เพื่อจะได้มีความเข้าใจในการรับร้องส่งร้อง และมีความแม่นยำในการจดจำเสียงดนตรีเวลาจะขับร้อง นักร้องบางคนที่สามารถบรรเลงเครื่องดนตรี

ได้ก็สามารถที่จะพัฒนาจนถึงขั้นแต่งทางร้องได้เอง โดยอาศัยประสบการณ์ทางด้านคีตศิลป์ไทยและประสบการณ์ทางด้านการบรรเลงดนตรีไทย ซึ่งปัจจุบันก็แทบจะหาไม่ได้แล้ว ซึ่งครูสมชาย ทับพร ผู้เชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร เป็นบุคลากรทางด้านคีตศิลป์ไทยท่านหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีและคีตศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก ด้วยประสบการณ์ที่สั่งสมมากกว่า 60 ปี และยังเป็นครูอีกท่านหนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงและองค์ความรู้ต่างๆจากครูมากมาย เช่น ครูมนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ) ครูท้วม ประสิทธิ์กุล (ศิลปินแห่งชาติ) คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรณ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูอุษา สุคันธมาลัย ครูศรีนาฏ เสริมศิริ ครูพริ้ง กาญจนผลิน ครูเฉลิม บัวทั้ง ครูเข้มซ้อย ดุริยพันธ์ ครูสุดา เขียววิจิตร ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต (ศิลปินแห่งชาติ) ครูประเวช กุมุท (ศิลปินแห่งชาติ) ครูเสรี หวังในธรรม (ศิลปินแห่งชาติ) ครูแจ้ง คล้ายสีทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ครูลอย รัตนทัศนียครูแสง วิเศษสุดครูละเมียด ทับสุขครูศิริ วิชเวช (ศิลปินแห่งชาติ) ครูจันทนา พิจิตการ เป็นต้น ครูสมชาย ทับพร ได้นำความรู้ต่างๆที่ได้รับถ่ายทอดนำมาประดิษฐ์คิดค้นและสร้างสรรค์ผลงานไว้มากมาย ซึ่งล้วนแต่ได้รับความนิยมและนำออกแสดงอยู่เป็นประจำ เมื่อมีโอกาสสมควร เช่น ระบำอัปสรานฤมิต ระบำซังคะเยอ ระบำชาวบ้าน เพลงบุหงามาลดี เพลงจีนใหม่ เพลงกุหลาบมาเลย์ เพลงกุหลาบมาละเลิง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเพลงอีกไม่น้อยที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้แต่งทางร้องขึ้นมาใหม่โดยนำมาจากทำนองดนตรีที่มีอยู่เดิม เช่น เพลงพญาสมุทร เพลงกระโปรงทอง เพลงพระเมรุทอง เพลงเจดีย์ทอง เพลงเงี้ยวเวียงจันทร์ เพลงมาเย เพลงเงี้ยวระเริง เพลงเงี้ยวชมดอย เพลงจีนแดง เพลงฝรั่งเขี้ยว เพลงฝรั่งริบโบ เพลงมาร์ชเบอร์ 1 เป็นต้น ซึ่งเพลงเหล่านี้ถูกบรรจุและสอดแทรกอยู่ในละครของกรมศิลปากรเสมอมาไม่ว่าจะเป็น ละครเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ละครเรื่องพม่าเสียเมือง ละครเรื่องสามก๊ก เป็นต้น ด้วยผลงานและความรู้ความสามารถทั้งหมดที่มีประกอบกับผลงานที่ประจักษ์ต่อสายตาทุกๆคน จึงทำให้ครูสมชาย ทับพร เป็นครูที่ทุกๆคนให้ความเคารพและเป็นที่น่าเชื่อถือต่อการดนตรีคีตศิลป์ไทยเสมอมา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการประพันธ์เพลงทางร้องของครูสมชาย ทับพร เพื่อวิเคราะห์เอาองค์ความรู้ต่างๆที่ครูสมชาย ทับพร นำมาใช้ในการประพันธ์เพลงร้องรวมถึงอัตลักษณ์ที่บ่งบอกถึงครูสมชาย ทับพร ที่ปรากฏอยู่ในเพลงร้องต่างๆ ว่าเหตุเพลงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์จึงได้รับความนิยมชมชอบต่อผู้ที่ได้รับชมรับฟัง และเหตุใดจึงคงอยู่มาได้จนถึงปัจจุบันนี้

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร
2. ศึกษาแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร
3. ศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. บุคลากรผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งบุคลากรผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง โดยผู้ให้ข้อมูลรองแบ่งแยกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักร้อง ด้านนักดนตรี ด้านศิลปินนักแสดง

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร แนวคิด ในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร รวมไปถึงวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ จากแถบบันทึกเสียงประกอบการแสดง วิดีโอบันทึกภาพการแสดงที่ครูสมชาย ทับพร ได้ขับร้องหรือควบคุมการขับร้อง ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกเพลงเพื่อนำมาวิเคราะห์ ตามประเภทของรสรวรรคคี ประเภทละ 3 เพลง ดังนี้

ประเภทที่ 1 เสาวรสนีย์ จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงตะเลงคะนอง เพลงพม่าระเริง เพลงกระต่ายเต้น

ประเภทที่ 2 นารีปราโมทย์ จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงแขกฮินดู เพลงคู่ถนอมมวล เพลงช่อทองกวาว

ประเภทที่ 3 พิโรธวาทัง จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงปทุมมालย์ เพลงจิ้นแดง เพลงอาชีกั๊ง

ประเภทที่ 4 ศัลปังศพิสัย จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงพม่าระหม เพลงเงินจาม เพลงพญาสมุทร โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 1 ท่าน ดังนี้

1. ครูสมชาย ทับพร ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านคีตศิลป์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง

1.2.1 ด้านนักร้อง

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการขับร้องและลักษณะเฉพาะของเพลงแต่ละเพลงที่ครูสมชายทับพรเป็นผู้ประพันธ์ โดยสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูสมชาย ทับพร ที่ได้รับการถ่ายทอดโดยตรงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ท่าน คือ กลุ่มนักร้องชายและกลุ่มนักร้องหญิง ดังนี้

กลุ่มนักร้องชาย

1. นายกัญจนปกรณ์ แสงหาญ ตำแหน่งคีตศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
2. นายกิตติคุณ อยู่เจริญ ตำแหน่งคีตศิลป์ชำนาญงาน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
3. นายเกียรติศักดิ์ รมั่นเทียะ ตำแหน่งคีตศิลป์ชำนาญงาน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

กลุ่มนักร้องหญิง

1. นางสาวกานต์สินี สังเวียนทอง ตำแหน่งคีตศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
2. นางสาวภมรรัตน์ โพธิ์สัตย์ ตำแหน่งคีตศิลป์ชำนาญงาน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
3. นางสาวสุภาภรณ์ ลาสอาด ตำแหน่งคีตศิลป์ปฏิบัติงาน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.2.2 ด้านนักดนตรี

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเพลงขับร้องแต่ละเพลงที่ครูสมชาย ทับพรเป็นผู้ประพันธ์ โดยสัมภาษณ์จากนักดนตรีที่เคยได้ร่วมบรรเลงผลงานการประพันธ์ที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ทางขับร้อง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. นายไชยยะ ทางมีศรีตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีตกรมศิลปากร
2. นายอุทัยปานประยูรตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
3. นายปัป คงลายทอง(ศิลปินแห่งชาติ) ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย

สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.2.3 ด้านศิลปินนักแสดง

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเพลงขับร้องแต่ละเพลงที่ครูสมชาย ทับพรเป็นผู้ประพันธ์โดยสัมภาษณ์จากศิลปินนักแสดงที่เคยได้แสดงในบทบาทหรือชุดการแสดงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะเด่นและอารมณ์ความรู้สึกของเพลงแต่ละเพลงที่ครูสมชาย ทับพรเป็นผู้ประพันธ์ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

2. นายปกรณ์ พรพิสุทธิ นักวิชาการละครและดนตรีเชี่ยวชาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

3. นางวันทนี ม่วงบุญ นักวิชาการละครและดนตรีเชี่ยวชาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบแก้ไขก่อนนำออกสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัย

3. การเก็บรวบรวมและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการศึกษา วิเคราะห์และนำมาสังเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1 ข้อมูลจากเอกสาร โดยผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลจาก หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่อบัตร วิทยานิพนธ์ และวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

3.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง

3.3 ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ โดยผู้วิจัยทำการสืบค้น ข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสืบค้นแถบบันทึกเสียงประกอบการแสดง วีดิโอบันทึกภาพการแสดง ที่ครูสมชาย ทับพร ขับร้องหรือควบคุมการขับร้อง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จาก เอกสาร การสัมภาษณ์ การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ มาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์บันทึกและใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

4. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาเรียบเรียง จำแนก และตรวจสอบข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบทฤษฎีลูกกระดอง ณรงค์ชัย ปิฎกรัศ (2559, น. 1) เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่รับจากผู้ให้ข้อมูลมีความถูกต้องและครบถ้วนจริงหรือไม่ โดยตรวจสอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากบุคคลรอบข้างที่ได้มีโอกาสได้รับการถ่ายทอด ได้ร่วมบรรเลงและได้ร่วมแสดงในผลงานเพลงที่ครูสมชาย เป็นผู้ประพันธ์ว่าข้อมูลที่ทำกรรวบรวมมานั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นจากเอกสารต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และการสัมภาษณ์ มาแยกแยะจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร
2. เพื่อศึกษาแนวความคิดการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร
3. ศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์

6. การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ

บทที่ 4 ศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร

บทที่ 5 ศึกษาแนวความคิดและวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร เกิดวันที่ 26 มิถุนายน 2491 มีพี่น้อง จำนวน 11 คน สมรสกับนางอรทัย ทับพร (สกุลเดิม กันเรือง) มีบุตรร่วมกันจำนวน 3 คน อยู่ที่บ้านเลขที่ 36 แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 ครูสมชาย ทับพร สำเร็จการศึกษาระดับอนุบาล ในปี พ.ศ. 2496 จากโรงเรียนปทุมศิลป สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2499 จากโรงเรียนวัดไทยเจริญ (เดิมชื่อวัดบ้านจั่น) สำเร็จการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. 2505 จากโรงเรียนวัดน้อยใน และสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นต้นในปี พ.ศ. 2507 จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การศึกษาทางด้านดนตรีคีตศิลป์ไทย ครูสมชาย ทับพร เรียนขับร้องเพลงไทยกับ คุณครูบำรุง สอนสังข์ ครูกาหลง พึ่งทองคำ ครูเล็ก เกตรา ครูสังัด ภูเขาทอง ครูสุรางค์ ดุริยพันธ์ ครูเสรี หวังในธรรม ครูท้วม ประสิทธิ์กุล (ศิลปินแห่งชาติ) คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูละเมียด ทับสุข ครูเจริญใจ สุนทรวาทิน (ศิลปินแห่งชาติ) ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูปลัดพ้อย ทองอ้อม ครูสนอง อ่ำแสง ครูแสง วิเศษสุด ครูศิริ วิชเวช (ศิลปินแห่งชาติ) ครูจันทนา พิจิตการ ถือได้ว่าครูสมชาย ทับพร ได้รับความรู้ทางด้านดนตรีและการขับร้องเพลงไทยจากครูทางด้านดนตรีคีตศิลป์ไทยจำนวน 33 ท่าน ซึ่งมีผู้ที่ถูกยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ จำนวน 10 ท่าน

การศึกษาผลงานครูสมชาย ทับพร มีผลงานด้านการประพันธ์ทำนองเพลง ทั้งทำนองเพลงไทยและ เพลงไทยสากล โดยแบ่งเป็นทำนองเพลงไทยสากล จำนวน 2 เพลง เพลงไทยจำนวน 9 เพลง นอกจากนี้ ครูสมชาย ทับพร ได้ประพันธ์เพลงโดยการนำทำนองหลักทางดนตรีมาประดิษฐ์เป็นทำนองทางขับร้องขึ้นใหม่ บรรจุอยู่ในการแสดงละครของกรมศิลปากร จำนวน 3 เรื่อง และผลงานการบรรเลงจำนวน 1 ชุด ดังนี้

1. เรื่องผู้ชนะสิบทิศ จำนวน 41 เพลง
2. เรื่องสามก๊ก กัณฑ์ย่นคู่ ตอน เทพบุตรแห่งเสียงसान จำนวน 11 เพลง
3. เรื่องอาบุฮะซัน ตอน ลองใจ จำนวน 8 เพลง
4. เพลงชุดมโนมัยจำนวน 8 เพลง

นอกจากนี้ครูสมชาย ทับพร ยังประดิษฐ์ทำนองสร้อยเพื่อใช้สอดแทรกในท่วงทำนองทางร้อง เพื่อให้เพลงร้องมีความโดดเด่นและสอดคล้องกับตัวละคร จำนวน 3 เพลง ประพันธ์บทขับร้องประกอบการแสดง จำนวน 10 ชุด และมีผลงานการบรรจเพลงจำนวน 62 ชุดโดยแบ่งเป็นการแสดงเรื่องผู้ชนะสิบทิศ 1 ชุด จำนวน 60 ตอน การแสดงเรื่องราชาธิราช 1 ชุด จำนวน 8 ตอน และการแสดงอื่น ๆ อีก 60 ชุด นอกจากนี้ยังมีผลงานการบันทึกแถบเสียงจำนวน 68 ชุด และผลงานการบันทึกแถบเสียงประเภทซีดี (CD) จำนวน 10 ชุด มีผลงานเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ 1 เล่ม ชื่อว่า “เพลงภาษานานาชาติ” และยังมีผลงานการขับร้องเผยแพร่ทางวิทยุ โทรทัศน์ YouTube Facebook ร่วมกับวงดนตรีจำนวน 8 วง ผลงานการขับร้องประกอบภาพยนตร์จำนวน 4 เรื่อง

1.2 ผลการศึกษาแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร

จากการศึกษาแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร พบว่า มีการใช้แนวคิดในการประพันธ์ทำนองทางขับร้อง ดังนี้

1. การประพันธ์ทางขับร้องโดยใช้การสังเกต ประสบการณ์ และหลักการทางด้านดนตรี และการขับร้อง ด้วยวิธีการนำทำนองหลักมาประพันธ์ โดยยึดลูกตก โครงสร้างเพลง และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอด ซึมซับ จดจำ มาเป็นแนวทางในการประพันธ์ทางขับร้องให้เป็นไปตามหลักดุริยางคศิลป์และเหมาะสมกับการแสดงแต่ละประเภท

2. การประพันธ์ทางขับร้องโดยใช้การพิจารณาจากบทประพันธ์ที่ใช้สำหรับขับร้องประกอบการแสดง เนื้อหาเรื่องราวของบทละครที่ต้องการประพันธ์ทางขับร้อง มาวิเคราะห์ตีความหมายตามอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ และยึดเป็นแนวทางในการประพันธ์ทางขับร้องให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องราวนั้น ๆ

3. การประพันธ์ทางขับร้องโดยการได้รับคำปรึกษา และคำแนะนำจากครูเสรี หวังในธรรม (ศิลปินแห่งชาติ) ซึ่งในการแสดงละครผู้ชนะสิบทิศ ครูสมชาย ทับพร ได้รับมอบหมายจากครูเสรี หวังในธรรม(ศิลปินแห่งชาติ) ให้บรรจเพลงร้อง แต่เนื่องด้วยเป็นละครที่มีลักษณะพิเศษที่ไม่เคยมีการจัดแสดงมาก่อน ครูสมชาย ทับพร จึงต้องประพันธ์ทางขับร้องขึ้นมาใหม่เพื่อมิให้ซ้ำกับการบรรจเพลงในละครเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นครูสมชาย ทับพร จึงยึดแนวคิดการประพันธ์ทางขับร้องจากการให้คำปรึกษาและคำแนะนำของครูเสรี หวังในธรรม(ศิลปินแห่งชาติ) ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์บทการแสดงเรื่องผู้ชนะสิบทิศ เพื่อให้เพลงร้องต่างๆ มีความเหมาะสม และให้อารมณ์ความรู้สึกตามที่ผู้ประพันธ์บทต้องการ

4. การประพันธ์ทางขับร้องโดยการคำนึงถึงสำเนียงเพลง โดยประพันธ์ทางขับร้องให้มีความสอดคล้องกับสำเนียงภาษา อันจะบ่งบอกให้เห็นถึงเชื้อชาติของตัวละครนั้น ๆ และเป็นการเพิ่มสุนทรียรสในการรับชม และรับฟังให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง

5. การประพันธ์ทางขับร้องโดยการนำทำนองเพลงไทยสากลที่มีทำนองที่ไพเราะและสอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละคร มาประดิษฐ์เป็นทางขับร้อง

6. การประพันธ์ทางขับร้องโดยวิธีการสอดแทรกท่วงทำนองขับร้องด้วยวิธีเพิ่มทำนองคำร้องสร้อย เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแสดงอาภักภักิยาของตัวแสดง ทั้งยังเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับการแสดง ในการรับชม และรับฟังให้เกิสนสุนทรียรสมากขึ้น โดยคำร้องสร้อยอาจจะเป็นภาษาที่ใช้กันอยู่ทั่วไป หรืออาจจะปภาษาที่บ่งบอกถึงสำเนียงและเชื้อชาติของตัวละครนั้น ๆ

ด้วยความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้ครูสมชาย ทับพร สามารถที่จะนำสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็น มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ทางขับร้องที่มีความไพเราะและเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลที่ได้รับชมและรับฟัง ว่าแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร นี้มีความเหมาะสมและให้อารมณ์ความรู้สึกได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

1.3 ผลการศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์

จากการศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ เพลงส่วนใหญ่ประกอบด้วยคำร้องเป็นหลัก ไม่นิยมขับร้องด้วยเอื้อน แต่ใช้วิธีการเน้นเสียงเน้นคำร้องและการสื่อสารด้วยอารมณ์ความรู้สึกผ่านน้ำเสียงของผู้ขับร้อง เพื่อบรรยายบรรยากาศของฉากการแสดง บรรยายบุคลิก ลักษณะ กิริยาของตัวละคร หรือบรรยายความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น คำร้อง บทร้อง ทำนองร้อง และจังหวะ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตามประเภทของอารมณ์เพลง จำนวน 4 ประเภท ประเภทละ 3 เพลง รวม 12 เพลง ดังนี้

ประเภทที่ 1 เสาวรสนีย์ ได้แก่ เพลงตะเลงคะนอง เพลงพม่าระเริง เพลงกระต่ายเต้น

ประเภทที่ 2 นารีปราโมทย์ ได้แก่ เพลงแขกฮินดู เพลงคู่ถนอมนวล เพลงช่อทองกวาว

ประเภทที่ 3 พิโรธวาที ได้แก่ เพลงปทุมมาลย์ เพลงจินแดง เพลงอาชังก

ประเภทที่ 4 ศัลยพิสัย ได้แก่ เพลงพม่าระทม เพลงเงินจาม เพลงพญาสมุทร

การขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ จะเน้นการขับร้องโดยใช้ผู้ขับร้องเพียงคนเดียว หรือเรียกว่าการขับร้องเดี่ยว เพื่อให้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครนั้น ๆ ให้มีความชัดเจน เสมือนว่าผู้ขับร้องมีบทบาทเป็นตัวละครตัวนั้น บางช่วงของทำนองร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ มีการสอดแทรกท่วงทำนองคำร้องที่เรียกว่า สร้อย เพื่อให้เกิดอารมณ์และรู้สึกของสำเนียงเพลง แสดงถึงเชื้อชาติของตัวละครนั้นด้วย การขับร้องสร้อยจะมี 2 แบบ คือ การขับร้องสร้อยโดยวิธีการขับร้องหมู่หญิง เช่น เพลงพม่าระเริง เพลงแขกฮินดู และการขับร้องสร้อยโดยวิธีการขับร้องหมู่ชายและหญิง เช่น เพลงตะเลงคะนอง เป็นต้น

การขับร้องเพลงทั้ง 4 ประเภท จำนวน 12 เพลง ผู้วิจัยพบวิธีการขับร้องที่สอดแทรกเทคนิคกลวิธี ที่สอดแทรกอยู่ในท่วงทำนองเพลง ดังนี้

1. การเน้นเสียงเน้นคำโดยวิธีการใส่น้ำหนักเสียงลงไปในคำร้องหรือเสียงเอื้อน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และทำให้คำร้องหรือเสียงเอื้อนมีความโดดเด่นขึ้นมา

2. การลัดจังหวะโดยวิธีการร้องแบบรวบคำร้องให้เร็วและจบคำร้องกว่าจังหวะ อันจะทำให้คำร้องไม่แยกออกจากกันและได้ความหมายที่ชัดเจน

3. การใช้เสียงหนักเสียงเบาโดยวิธีการผ่อนน้ำหนักเสียงที่เบากว่าเสียงก่อนหน้า เพื่อทำให้เกิดความแตกต่างและทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่มากขึ้น

4. การครั้นเสียงโดยวิธีการทำให้เสียงเกิดการสั่นสะเทือนภายในลำคอเพียงเล็กน้อย คล้ายการกระแทกแต่จะเบาและสั้นกว่าทั้งนี้เพื่อทำให้ทำนองขับร้องให้มีชั้นเชิงและไพเราะมากขึ้น

5. การใช้หางเสียงโดยวิธีการผลักเสียงสุดท้ายของคำร้องหรือเสียงเอื้อนนั่นขึ้นไปจบที่เสียงนาสิก ซึ่งจะทำให้เกิดความไพเราะและคำร้องมีชัดเจนมากขึ้น

6. การกระทบเสียงโดยวิธีการทำให้เสียงสั่นสะเทือนจากเสียงหนึ่งไปกระทบอีกเสียงหนึ่งและกลับมาที่เสียงเดิม คล้ายกับการเสียงครั้นแต่การกระทบเสียงจะแรงกว่า

7. การโหยเสียงโดยวิธีการทำเสียงร้องให้อ่อนโยน นุ่มนวล ในเชิงโหยเศร้า และเน้นน้ำหนักเสียงผสม ถ้อยคำในทางที่โศกเศร้า

8. การทิ้งเสียงโดยวิธีร้องไม่ประคบคำร้องคล้ายการเน้นเสียงเน้นคำ เพียงแต่ใส่น้ำหนักลงในคำร้อง และหยุดเสียงนั้นโดยไม่ต้องลากเสียง มักพบในคำร้อง คำว่า ฮึกฮัก สู้ มั่น ทั้งนี้เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึกมากขึ้น

9. การโหนเสียงโดยวิธีการทำเสียงลากเสียงจากเสียงหนึ่ง แล้วค่อย ๆ ไถ่เสียงขึ้นไปหาอีกเสียงหนึ่ง เพื่อให้ทำนองมีความไพเราะมากขึ้น

10. การกลืนเสียงโดยวิธีการเปล่งเสียงจากช่องปากและค่อยๆกลืนเสียงลงไปในลำคอ เพื่อตกแต่งทำนองร้องให้มีชั้นเชิงและมีความไพเราะมากขึ้น

11. การกลอกเสียงโดยการทำเสียงที่คอให้คล่องและผลักเสียงให้กลับไปกลับมา เพื่อเพิ่มความไพเราะให้กับทำนองร้องให้มีชั้นเชิงในการขับร้องมากขึ้น

ในการขับร้องด้วยวิธีการขับร้องดังที่กล่าวมานี้ ผู้ขับร้องในแต่ละเพลงจะต้องผ่านการฝึกซ้อมและทำความเข้าใจในท่วงทำนองเพลงและกลวิธีในการขับร้องให้ได้มากที่สุด เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านน้ำเสียงให้ผู้แสดงสามารถถ่ายทอดบทบาทของตัวละครที่ได้รับออกมาอย่างสมบูรณ์แบบ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาประวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร พบว่า ครูสมชาย ทับพร ได้รับการถ่ายทอดวิชาทางด้านดนตรีและการขับร้องเพลงไทยจากครูหลากหลายท่านตั้งแต่อายุยังน้อย ส่งผลให้ครูสมชาย ทับพร มีทักษะการปฏิบัติที่ดีเลิศและมีประสบการณ์ในด้านการขับร้องเพลงไทยมากขึ้น สอดคล้องกับ พูนพิศ อมาตยกุล (2016, pp. 2-5) กล่าวว่า “การมีโอกาสได้รับรู้เรียนรู้และฝึกฝนในเรื่องที่ใฝ่ใจ การได้รับแรงเสริมทางด้านบวกได้แก่การได้รับรางวัลการได้รับคำชมเชยการชนะคู่แข่ง ก็จะทำให้มีการแสดงออกของพฤติกรรมดีที่พึงประสงค์เพิ่มพูนไปในทางที่ดีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่อนำมาเกี่ยวข้องกับเรื่องของการดนตรีและการขับร้องก็สามารถอธิบายถึงการเจริญเติบโต เริ่มต้นจากบุคคลที่ไร้ทักษะ เมื่อได้รับการขัดเกลาจึงมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น หลังจากการฝึกฝนขัดเกลาตามลำดับก็สามารถเป็นนักวิชาการดนตรีเป็นครูสอนดนตรีและขับร้อง หรือสามารถเป็นศิลปินที่มีความสามารถไปจนถึงการเป็นศิลปินเอกในระดับชาติหรือศิลปินแห่งชาติได้” ซึ่งการได้รับความรู้จากครูทางด้านดนตรีและการขับร้องแต่เยาว์วัย ส่งผลให้ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการขับร้อง ซึ่งเหมือนกับครูนักร้องท่านอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียง อาทิ ครูทัศนีย์ ขุนทอง (ศิลปินแห่งชาติ) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ จตุรภัทรพร (2020, pp. 297 - 298) กล่าวว่า “ครูทัศนีย์ ขุนทองได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนาฏศิลป์ ได้เรียนวิชาขับร้องในชั้นเรียน โดยมีครูลั่นจี จารุจรณ์ ครูท้วม ประสิทธิ์กุล ครูอุษา สุคันธมาลัย ครูสุดา เขียววิจิตร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูทัศนีย์ ขุนทอง ได้รับประสบการณ์ตรงด้านการขับร้องประกอบการแสดงจนเป็นที่ยอมรับและได้รับเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ” โดยครูสมชาย ทับพร ได้ปฏิบัติงานในกองการสังคีตหรือสำนักการสังคีตเป็นระยะเวลา 33 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เรื่อยมาจนเกษียณอายุราชการ ในปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบันครูสมชาย ทับพร ยังคงได้รับความไว้วางใจและได้รับเชิญให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านคีตศิลป์ไทย ประจำสำนักการสังคีต กรมศิลปากร

ทางด้านผลงานพบว่า ครูสมชาย ทับพร มีผลงานด้านการประพันธ์หลากหลายประเภท ทั้งเพลงไทยสากล เพลงไทยเดิม แต่ผลงานการประพันธ์เพลงที่มีมากที่สุด คือการประพันธ์เพลงประกอบการแสดงละครเรื่องผู้ชนะสิบทิศ จำนวน 41 เพลง แสดงให้เห็นว่าครูสมชาย ทับพรนั้น เป็นผู้ที่มีความเปี่ยมพรสวรรค์ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านการขับร้องเพลงให้มีลักษณะและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่เหมือนผู้ใด โดยเพลงร้องต่าง ๆ นั้น นิยมเน้นถ้อยคำของคำร้องให้มีความชัดเจนมากที่สุด เพื่อเพิ่มสุนทรียรสให้แก่ผู้ฟัง และเพิ่มสุนทรียภาพให้แก่ผู้ชมให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม โดยมีผู้แสดงและนักร้องนักดนตรีเป็นสื่อร่วมในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเพลงร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์และนำไปบรรจุในละครเรื่องผู้ชนะสิบทิศ สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับกรมศิลปากร ว่าเป็นละครที่ครบรสไม่เหมือนที่ใดและไม่มีที่ใดเคยจัดแสดงมาก่อน ทั้งการดำเนินเรื่อง ฉากการแสดง แสงสี ตัวผู้แสดงก็ล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการนาฏศิลป์ไทย บทร้อง และเพลงร้อง ที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนให้ละครเรื่องนี้มีความสนุกสนาน ไม่ซ้ำใคร และสื่อสารอารมณ์ได้อย่างชัดเจน โดยสอดคล้องกับมนตรี ตราโมท (1991: p.55)กล่าวไว้ว่า “ในการบรรจุเพลงประกอบการแสดงนาฏศิลป์นั้นมีข้อสำคัญมีอยู่อย่างเดียว คือ ต้องบรรจุแล้วให้ได้อารมณ์ที่ต้องการจริง ๆ และสามารถประกอบกิจยานั้นให้เป็นไปได้จริง ๆ การร้ายรำของตัวละคร ตัวโขน หรือตัวแสดงต่าง ๆ นั้นต้องทำไฉไลงดงาม สะดวกสบาย ไม่ขัดเขิน ขอให้กลมกลืนกันกับการแสดงนั้นก็เพียงพอ” และสอดคล้องกับณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ (2016, pp. 358 - 359) กล่าวไว้ว่า “นายสำราญ เกิดผล เปรื่องประพันธ์เพลงไทย ซึ่งเพลงที่ประพันธ์ไว้มีหลากหลายประเภท เช่น เพลงโหมโรง เพลงอัตราสามชั้น เพลงเถา เพลงหน้าพาทย์ เพลงระบำ และเพลงเบ็ดเตล็ด นอกจากนี้ยังประพันธ์ทำนองเพลงทางร้องซึ่งมีความไพเราะ มีท่วงทำนองที่ไม่ซ้ำใคร จนเป็นที่นิยมชื่นชอบ ซึ่งทำให้ถูกนำออกมาขับร้องและบรรเลงอยู่บ่อยครั้ง”

2. ผลการศึกษาแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร พบว่า แนวคิดการประพันธ์เพลงของครูสมชาย ทับพร ส่วนใหญ่จะนำเพลงที่มีทำนองหลักทางดนตรีมาสร้างสรรค์ทางขับร้องขึ้นใหม่ และนำเพลงที่มีทำนองขับร้องอยู่แล้วนำมาสร้างสรรค์สร้างขึ้นใหม่ด้วยวิธีการสอดแทรกท่วงทำนองดนตรีสอดแทรกท่วงทำนองคำร้องส้อยลงไปในช่วงทำนองร้องเดิมเพื่อให้ทางร้องมีความไพเราะมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสำเนียงของเพลงที่ชัดเจนมากขึ้น อันจะส่งผลให้เอื้ออำนวยต่อการขับร้องประกอบการแสดง ให้ตัวละครมีความสมจริงและมีบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการประพันธ์เพลงของเสาวภาคย์ อดุมวิชัยวัฒน์ และยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ (2018, p. 54) ที่กล่าวไว้ว่า “ครูสำราญ เกิดผล มีหลักที่ใช้ในการประพันธ์เพลง 2 หลัก ได้แก่การประพันธ์แบบมีโครงสร้าง และการประพันธ์แบบอิสระ ลักษณะการประพันธ์เพลงไทยของครูสำราญ เกิดผล ประกอบไปด้วย 4 ลักษณะ คือ การประพันธ์เพลงขึ้นใหม่ทั้งหมด การประพันธ์เพลงโดยต่อยอดจากโครงสร้างเดิมการประพันธ์เพลงโดยมีโครงสร้างมาจากเพลงไทยสากล และการประพันธ์แต่ทางร้อง” นอกจากนี้ครูสมชาย ทับพร ยังมีแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่อง ตัวละคร อารมณ์ความรู้สึก บรรยากาศประกอบฉาก เพื่อนำมาประกอบการประพันธ์ทางขับร้องให้มีความสอดคล้องและต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของตัวละครนั้น ๆ โดยสอดคล้องกับ กรมศิลปากร (2005, p. 278) กล่าวไว้ว่า “การสร้างอารมณ์ ความรู้สึก นอกจากการได้ดูแล้วการได้ฟังเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพลงที่ใช้ประกอบการแสดงนาฏศิลป์จึงมีจารีตเฉพาะ เมื่อมีการกำหนดการแสดงและเขียนบท สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การบรรจุเพลงซึ่งครูเสรี หวังในธรรมได้รับการถ่ายทอดการบรรจุเพลงมาจากครูมนตรี ตราโมท ใ้ว่าผู้บรรจุเพลงจะต้องทราบว่าการแสดงนั้นจัดอยู่ในการแสดงประเภทใด เช่น โขน ละครนอก ละครใน หุ่น ลิเก เป็นต้น

เพราะว่าเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงแต่ละประเภทยังมีความแตกต่างกัน ทั้งต้องทราบถึง เนื้อเรื่องของการเล่นนั้นเสียก่อน ว่าการเล่นนั้นคืออะไร ดำเนินเนื้อเรื่องอย่างไร และข้อสุดท้ายผู้บรรจุ จะต้องทราบถึงฐานะและชนชั้นของตัวละคร รวมถึงอารมณ์ ลักษณะนิสัยของตัวละครนั้น ๆ” ทั้งนี้ในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร จะคำนึงถึงความเหมาะสมของตัวละครทุก ๆ ตัว ให้มีสำคัญและเหมาะสม ด้วยฐานะ ยศศักดิ์ ตามเรื่องที่กล่าวไว้ และต้องคำนึงถึงอารมณ์ของเพลงเพื่อถ่ายทอดบทบาทของตัวละครให้มีความสมจริง

3. ผลการศึกษาวิธีการขับร้องของเพลงขับร้องที่ครูสมชาย เป็นผู้ประพันธ์ พบว่า การดำเนินทำนองการขับร้องส่วนใหญ่ไม่มีทำนองอื่น เนื่องจากเป็นเพลงที่มีท่วงทำนองดนตรีเข้ามาสอดแทรกระหว่างทำนองร้อง โดยจะใช้รูปแบบการขับร้องเดียว หมายถึงให้ผู้ขับร้องเพียงคนเดียว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ขับร้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของทำนองเพลงและตัวละครได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังใช้รูปแบบการขับร้องแบบต้นบทลูกคู่ ในลักษณะที่ใช้ต้นขับร้องในบทประพันธ์ทั้งหมดและใช้รูปแบบการขับร้องลูกคู่ในการขับร้องสร้อยที่สอดแทรกอยู่ในท่วงทำนองร้อง ซึ่งบางเพลงก็จะใช้ลูกคู่ผู้หญิงขับร้องในคำร้องสร้อยพร้อม ๆ กัน และบางเพลงก็ใช้ลูกคู่ชายและหญิงขับร้องในทำนองสร้อยพร้อมกัน เพื่อสร้างอารมณ์ให้กับตัวละครและบ่งบอกถึงสำเนียงและเชื้อชาติของตัวแสดง โดยสอดคล้องกับ นพคุณ สดประเสริฐ (2014, pp.158-161) กล่าวว่า “รูปแบบของการขับร้องประกอบการแสดงโขนไทยมี 3 ประเภทคือ การร้องเดี่ยวหมายถึง การขับร้องเพลงเพียงคนเดียวการขับร้องหมู่หมายถึง การร้องพร้อมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มุ่งเน้นความพร้อมเพรียง และการขับร้องต้นบท-ลูกคู่ ใช้ในการขับร้องประกอบการแสดงเป็นส่วนใหญ่ แบ่งผู้ปฏิบัติการขับร้องออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ต้นบท หมายถึงผู้ที่ขับร้องในวรรคต้นและวรรครองในกลอนบทละคร และลูกคู่ หมายถึงผู้ที่เป็นผู้ขับร้องในวรรครับและวรรคส่ง โดยลูกคู่จะมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร้องรับพร้อมกัน” นอกจากนี้ในการขับร้องเพลงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ ยังใช้การเน้นเสียงเน้นคำ การลักจังหวะ การใช้เสียงหนักเสียงเบา การครั้นเสียง การใช้หางเสียง การกระทบเสียง การโหยเสียง การกระแทกเสียง การทิ้งเสียง การโหนเสียงการกลืนเสียง และการกลอกเสียง ซึ่งในการขับร้องเพลงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ จะเน้นกลวิธีในการเน้นเสียงเน้นคำร้องให้มีความชัดถ้อยชัดคำเพื่อให้ผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับทวัม ประสิทธิกุล (1992, pp.136-140) ได้กล่าวเกี่ยวกับ “ศัพท์สังคีตที่ใช้กับการขับร้อง ได้แก่ ครั้นลีลาเพลงเท่า เสียงโปรย เสียงโหย เสียงกลอก เสียงกลืน สวมสอดส่งรับเอื้อน” ซึ่งกลวิธีการขับร้องเหล่านี้พบได้ในการขับร้องพบได้ในเพลงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์เพื่อสร้างอารมณ์ในการรับฟังอีกทั้งเพื่อตกแต่งท่วงทำนองร้องให้มีขึ้นเชิงและมีความไพเราะมากขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี สุขกลัด (2006, pp. 134 - 137) ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลวิธีการขับร้องบทโขน ทศกัณฐ์ ตับนางลอยทางครุฑศนีย์ ขุนทอง” พบว่า การขับร้องประกอบการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ บททศกัณฐ์ ตับนางลอยของครุฑศนีย์ ขุนทอง มีการใช้กลวิธีพิเศษในเพลงมีความไพเราะ กลวิธีพิเศษที่ใช้ในการขับร้อง ได้แก่ การปั้นคำ การผ่อนเสียง การครั้น การเน้นเสียง การทำเสียงหนักเบา การเชื่อมเสียง และการกลืนเสียง” นอกจากรูปแบบและกลวิธีในการขับร้องที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังพบว่าในการขับร้องเพลงตะเลงคะนอง มีการใช้เทคนิคการใช้เสียงพิเศษ คือ การใช้เสียงพิเศษด้วยวิธีการเพิ่มแน่นน้ำหนักเสียงเข้าไปในทำนองอื่นคล้ายการกระแอมเพื่อเพิ่มอารมณ์ให้เกิดอารมณ์สนุกสนานเข้ากับลักษณะของตัวละครสอดคล้องกับ ธนรัฐ อยู่สุขเจริญ (2015, pp. 470-471) พบว่า “การขับร้องเพื่อแสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของเพลง ซึ่งประกอบด้วย 7 รูปแบบ ได้แก่ อารมณ์ปกติอารมณ์โกรธอารมณ์อึกเขมแข็งขันอารมณ์กระหิ้มใจอารมณ์ชื่นชมยินดีอารมณ์ปลาบปลื้มดีใจ และอารมณ์ลุ่มหลงตกอยู่ในภวังค์”

จากการอภิปรายผลการศึกษาระวัติและผลงานของครูสมชาย ทับพร การศึกษาแนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร และการศึกษาวิธีการขับร้องของทางขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร ประพันธ์ทำให้เห็นว่า คุณครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์ทางขับร้อง โดยการสังสมประสบการณ์การใช้ชีวิตอยู่ในแวดวงดนตรีและการขับร้องเพลงไทยมาอย่างยาวนาน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่อันส่งผลให้ผลงานการประพันธ์ทางร้องของครูสมชาย ทับพร กลายเป็นผลงานที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของกรมศิลปากร ว่าประสบความสำเร็จในการจัดการแสดงโดยใช้เพลงขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้บรรจและประพันธ์ทางขับร้อง อันเป็นอัตลักษณ์หนึ่งเดียวที่ไม่สามารถจะมีสิ่งใดมาลบเลือนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) แนวคิดในการประพันธ์ทางขับร้องของครูสมชาย ทับพร เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดในด้านการศึกษา และการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสรรค์สร้างรูปแบบการประพันธ์ทางขับร้องแบบใหม่เพื่อเพิ่มความหลากหลายในด้านแนวคิดการประพันธ์ทางร้องมากขึ้น

2) วิธีการขับร้องของเพลงขับร้องที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ สามารถนำมาศึกษาและนำเทคนิคกลวิธีที่ปรากฏในการขับร้องเพลงที่ครูสมชาย ทับพร เป็นผู้ประพันธ์ ไปต่อยอดใช้สำหรับการขับร้องประกอบการแสดงในรูปแบบอื่น ๆ ได้อีก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวคิดการประพันธ์เพลงดนตรีและเพลงร้อง ของ ดร.สิริชัยชาญ ฝึกจำรูญ (ศิลปินแห่งชาติ)

2) ควรศึกษาแนวคิดการประพันธ์ทางขับร้อง ของครูทัศนีย์ ขุนทอง (ศิลปินแห่งชาติ)

3) ควรศึกษาแนวคิดการประพันธ์เพลงดนตรีและเพลงร้อง ของครูไชยยะ ทางมีศรี

References

- Fine Arts Department. (2005). Teacher Seri Wangnaitam, National Artist. A form of being a teacher who transmits and creates Thai dance. Bangkok: Interest Printing House.
- Inthasunanon, K. (1997). Techniques for singing Thai songs. Bangkok: Department of Thai Music fine arts Srinakharinwirot University Prasarnmit.
- Sunphongsri, K. (2013). Aesthetics. Philosophy of art visual arts theory Art criticism. 2nd printing. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Srinivasan, G. (1991). Aesthetics Problems and theories regarding beauty and art. Bangkok: Mahamongkut Rajavidyalaya University.
- Pitkarat, N. (2016). Knowledge of National Artists: Mr. Samran Kerdphon. (Research Office of the National Culture Commission Ministry of Culture) Nakhon Pathom: College of Music Mahidol University

- Pitakarat, N. (2016). Theory of bouncing balls. Teaching documents for the subject Research Methods. Master of Arts Program in Thai Music Bunditpatanasilpa Institute.
- Prasitthikul, T. (1986). Principles of music. Bangkok: Fine Arts Department.
- Prasitthikul, T. (1992). How to sing Thai songs beautifully. Memorial book for the funeral of Mrs. Tuam Prasitthikul. Bangkok: Amarin Printing House. Printing Group.
- Yoosukcharoen, T. (2015). A study of singing songs for Khon performances. Celebrating the Ramayana during the battle of Brahmas. (Master's Thesis) University Srinakharinwirot, Bangkok.
- Sudprasert, N. (2014). Forms of singing for Thai Khon performances. (Degree thesis. doctor). Maha Sarakham University, Maha Sarakham.
- Tassanamat, P. (2017). Analysis of the singing style of drama and concert songs, Thap Nang Loi, Baan Phathayakoson, by Teacher Usa Saengpairaj. (Master's thesis), Chulalongkorn University, Bangkok.
- Amatayakul, P. (2016). Development of Thai music standards in terms of sound quality and taste. and general principles of Thai singing. Teaching materials for courses 403-105, Aesthetics in Thai Music. Master of Arts Program Department of Thai Music, Bunditpatanasilpa Institute.
- Amatayakul, P. (2018). Aesthetics and art. Thai performances and music. Teaching documents for course 403-105, subject: Aesthetics in Thai Music Master of Arts Program Department of Thai Music, Bunditpatanasilpa Institute.
- Tramote, M. (1995). Messages of Mr. Montree Tramote. Bangkok: Fine Arts Department.
- Tramote, M. (1988). Sangkhit Vocabulary. 3rd printing. Bangkok: Karanthit Printing House.
- Tramote, M. (1991). Principles for including songs in dance performances. Lecture documents for the music and dance project. Bangkok: Thammasat University.
- Sukkalad, M. (2006). Techniques for singing the Khon Thotsakan and Thap Nang Loi roles by Teacher Tassanee Khunthong. (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok.
- Kosinanon, W. (M.P.P.). Textbook of Thai musical arts on singing, dubbing - negotiation and serenade. Teaching materials for courses 204-104, Bachelor of Aesthetic Studies course. Department of Thai Music and Composition, Bunditpatanasilpa Institute.
- Tangcharoen, W. (2003). Aesthetics for life. 2nd printing. Bangkok: Santisiri Publishing.
- Thapphon, S. (2011). Documents for performance evaluation for appointment to higher level positions. Bangkok: Fine Arts Department.
- Fakjamroon, S. (2003). Thai music. Bangkok: Thai Studies Institute.
- Chanlekha, S. (2016). Seminar on general principles of Thai singing. Teaching materials for course 403-105, subject: Aesthetics in Thai music. Master of Arts Program Department of Thai Music, Bunditpatanasilpa Institute.

- Udomwichaiwat, S. and Chappanaratan, Y. (2018). Concepts in song composition by Kru Samran Kerdphon. Journal of the Institute of Culture and Arts, Year 20 (Issue 2), retrieved on 23August202,from <https://so02.tcithaijo.org/index.php/jica/article/view/199091/138848>
- Chaturaphatphon, O. (2020). Singing for the drama Manohra. At the Royal Cremation Ceremony of His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great. (Master's Thesis) Bunditpatanasilpa Institute, Bangkok.

